

idejűleg a magyar légierő megtorlásképpen bombázta Sztanyiszlav (Stanisławów) városát. A magyar parlament hozzájárulását a hadba lépéshez a kormány előzetesen nem kérte, de a fejleményekről Bárdossy a hadba lépés megtételének napján, vagyis *ex post facto* tájékoztatta a képviselőházat.¹⁶ Csatlakozván a bolsevizmus ellen indított kereszties hadjáratához, az év végére Magyarország abban a helyzetben találta magát, hogy Nagy-Britanniával és az Egyesült Államokkal is háborúba keveredett.¹⁷

Az ősz folyamán kiderült, hogy a hadjárat a Szovjetunió ellen nem lesz villámháború, a győzelem nem születik meg oly könnyedén, mint előzőleg Lengyelország és Franciaország esetében. A németbarát vezérkariak módosították és fokozták követeléseiket. Miután Magyarország „önként” belépett a háborúba, most már azt akarták, hogy a tengely háborús erőfeszítéseihez Magyarország megint csak „önként”, de nagyobb mértékben járuljon hozzá. Werth terjedelmes előterjesztést adott át Bárdossynak, s ebben kifejtette, hogy ha az ország „önként” fokozza háborús erőfeszítéseit, akkor politikai engedményeket lehet kapni a németektől, mégpedig a következő formákban:

- helyreállíthatók lesznek Magyarország ezeréves határai;
- „kitelepíthető” (vagyis kiutasítható) a szláv és román lakosság;
- kitelepíthető a zsidóság;
- Magyarország is részesedik majd a Szovjetunió nyersanyagaiból.

Még Bárdossyt is felbosszantotta, hogy Werth beleüti az orrát a politika ügyeibe, s ennek kifejezést is adott 1941. augusztus 26-án kelt terjedelmes levelében, amelyet Horthynak írt. Megvádolta a vezérkari főnököt, hogy fittyet hány az ország legszentebb érdekeire, nevezetesen egyebek közt arra, hogy a haderőt nem szabad elfecsérelni, és olyan ütőképes állapotban kell tartani, hogy bizton lehessen rá támaszkodni, ha ez a későbbiekben szükséges lesz.¹⁸ Horthyt ez az érvelés meggyőzte, szeptember 6-án elcsapta Werthet, és Szombathelyi Ferenc vezérezredest nevezte ki a helyére.

Akárcsak Werth, ő is sváb származású volt (eredetileg Knauznak hívták). De abban különbözött elődjétől, hogy szerinte a nemzet érdeke megköveteli az erő megőrzését, s ebből következőleg azt az álláspontot képviselte, hogy csak korlátozott mértékben szabad részt vállalni a tengely háborús erőfeszítéseiben. Egy nappal kinevezése után a kormányzó Bárdossy, a külügyminisztériumból Szentmiklóssy Andor és az új budapesti német követ, Dietrich von Jagow (aki júliusban váltotta föl ezen a poszton Otto von Erdmannsdorft) társaságában látogatást tett a Führer főhadiszállásán. Ennek a látogatásnak az volt a célja, hogy elfogadtassák a német